

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

אבא אבי
חיי

פרס אבי חי - תשס"ב

חבר הנאמנים

ארתור פריד, יו"ר

מאיר בוזגלו

מס ברנסטין

אביטל דרמון

רות וייס

הנרי טאוב

לורן מרקין

אלן פלד

ג'ורג' רוהר

ליף רוזנבלט

דוד תדמור

מנכ"לים

אלי סילבר (ישראל)

יוסי פרגר (ארה"ב)

רכות פרס אבי חי

איטה שפירא הבר

אבי חי ישראל (ע"ר)

רחוב הנביאים 31

ירושלים 91017

טלפון: 02-624-3330 פקס: 02-624-3310

דואר אלקטרוני: office@avichai.org.il

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

ועד אבי
וּאִיכַי חַי

מחויבות לעם היהודי, למסורת היהודית ולמדינת ישראל

מטרתה העיקרית של קרן אבי חי הן לטפח הבנה הדדית ורגישות בין יהודים מכל הזרמים והגישות למסורת, וכן להגביר את ההבנה וההערכה למורשת ישראל, לתרבותה, מנהגיה ודיניה.

רשימה חלקית של פרויקטים בישראל הזוכים כיום לסיוע של אבי חי:

* **צו פיוס:** פרויקט נרחב ורב-פנים לעודד הבנה וכבוד הדדי בקרב יהודים בישראל. הפרויקט כולל מסע פרסום הקורא לציבור לקבל שני עקרונות יסוד: "מכבדים את המסורת; שומרים על הדמוקרטיה". "צו פיוס" גם יוזם ותומך במגוון של פעילויות חינוכיות וקהילתיות.

* **בית-ספר "קשת" בירושלים:** לתלמידים מגן חובה עד לכיתה י"א. "קשת" מהווה קהילה לומדת של תלמידים בעלי מחויבויות שונות למסורת. לבית-הספר ישנן תוכניות לפתוח כיתות עד סוף בית-הספר התיכון.

* **בית מורשה בירושלים:** מוסד המכשיר גברים ונשים דתיים לתפקידי מנהיגות קהילתית וחינוכית, בהם יוכלו להתמודד עם צרכי החברה הישראלית בת-זמננו. התוכנית החינוכית משלבת גישה ישיבתית עם גישה אקדמית כלפי הלמדנות היהודית.

* **יהלום:** תכנית החושפת במסגרת בת-ספר ממלכתיים יסודיים הורים וילדים לטקסטים ולמקורות יהודיים, על-ידי יצירת אפשרויות של לימוד משותף. יהלום החלה עם בת-ספר עתירי עולים והתרחבה לכלול גם אלה שאינם בהכרח רווי עולים.

* **ממזרח שמש:** תכנית מנהיגות קהילתית המדגישה את שילוב המורשת היהודית של יהדות ארצות האיסלאם בשיח היהודי הכללי, והבלטת הערכים החברתיים של היהדות בשיח החברתי הרלוונטי בישראל.

* **קולות:** תכנית שנתית אינטנסיבית של לימוד מקורות ישראל, המיועדת לקבוצות של מנהיגות בתחומי הכלכלה, המקצועות החופשיים והתקשורת. כיום כלולות במסגרת קולות שבע קבוצות עמיתים שונות.

* **רביבים:** תכנית הכשרת מורים להתחדשות הוראת לימודי היהדות בבתי-ספר על-יסודיים ממלכתיים בשיתוף האוניברסיטה העברית בירושלים. התוכנית הארבע-שנתית מוצעת לסטודנטים מצטיינים, הלומדים לקראת תואר מוסמך בהוראת מקצועות היהדות.

* **צהר:** רבנים השואפים לחידוש תפקידה של הרבנות בחברה הישראלית, תוך עידוד דו-שיח משמעותי עם העולם החילוני. פעילות צהר החלה בעריכת טקסי נישואין עבור זוגות חילוניים בגישה רגישה כלפי רצונם של הזוגות, אך תוך שמירה על כללי ההלכה. לאחר מכן פיתח צהר תכנית הכשרת מדריכות כלות. כעת בוחנים בצהר תכנית סיוע לאבלים.

* **בתי מדרש פתוחים:** תכנית הכשרה של בית מדרש אלול. מנחים ורכזים מרחבי הארץ עוברים הכשרה אינטנסיבית ומקבלים על עצמם להקים בקהילותיהם בתי מדרש פתוחים ללימוד היהדות.

* **המרכז במכון שלום הרטמן להתחדשות לימודי היהדות בבתי-הספר העל-יסודיים הממלכתיים:** קבוצת בת-ספר על-יסודיים הקשורים למכון שלום הרטמן במערך הכולל: תוכנית שנתית של לימוד והעשרה למנהלים; הכשרה מקיפה תלת-שנתית למורים לשם העמקה והרחבה של תחומי הוראתם למקצועות היהדות; והנחייה פדגוגית של המורים בבתי-הספר לשם פיתוח ויישום תוכניות לימודים במקצועות היהדות.

* **סידור אבי חי:** סידור תפילה ידידותי למשתמש וקריא, בשני כרכים לצורכי הבית ולשבת, המיועד גם לישראלים שהם בעלי ידע מועט או חסרי ידע בסידור או בתפילה. הסידור הודפס בארבע מהדורות, ונמכר ביותר מ-15,000 עותקים.

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

וצא אבי
וצא חי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

ועד אבי
והיחסי הי

* **עלמא-מכללה עברית:** מכללה בתל-אביב ללימוד התרבות העברית והזהות היהודית בת-זמננו. מכללת עלמא מפעילה מסלול אקדמי בשיתוף האוניברסיטה הפתוחה ומציעה מגוון פעילויות תרבות לציבור הרחב.

* **מכינות קדם-צבאיות:** הקרן תומכת בשמונה מכינות ברחבי הארץ המיועדות לבוגרי בתי-ספר תיכוניים ממלכתיים או מכינות המשותפות לבוגרי החינוך הממלכתי והממלכתי-דתי. מכינות אלו מעניקות תכנית חינוכית אינטנסיבית של שנה אחת המשלבת בתוכה לימודי יהדות וציונות עם עבודה קהילתית, פיתוח מנהיגות ואימונים קדם-צבאיים.

* **יסודות:** פרויקט לקידום חינוך לדמוקרטיה במערכת החינוך הממלכתית-דתית. "יסודות" מעביר השתלמות שנתית למנהלי בתי-ספר ולאנשי חינוך אחרים בנושא הקשר בין דמוקרטיה לבין ההגות היהודית הקלאסית, ופועל בבתי-ספר נבחרים ליישום ערכי הדמוקרטיה בהווי בית-הספר ובכיתות.

* **המרכז החרדי להכשרה מקצועית:** מן המוסדות המובילים בהכשרה מקצועית לציבור החרדי. הקרן תומכת ביותר מ- 90 תלמידים לקידום שילובם במסגרות עבודה הטרוגניות במשק הישראלי.

* **הפורום לאחריות לאומית:** פרויקט רחב-היקף לפיתוח ולהפצה של חזון לאומי חדש של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. הישגו החשוב הראשון של הפורום היה ניסוח חזון לאומי חדש בשם אמנת כינרת. האמנה מציגה מספר עקרונות כלליים הנותנים בין השאר תוקף ומשמעות מעודכנת לכך שישראל היא ביתו הלאומי של העם היהודי, שהיא מדינה יהודית-דמוקרטית, מדינה המכבדת את זכויות המיעוט הערבי, רודפת שלום, ומאמצת אל חיקה את מגוון התרבויות של אוכלוסייתה.

* **אמנה חברתית חדשה בין שומרי מצוות וחופשיים בישראל:** מאמץ לקידום ה"מסד לאמנה חברתית חדשה בין שומרי מצוות וחופשיים בישראל", שבגינה זכו פרופ' רות גבזון והרב יעקב מדן בפרס אבי חי בשנת תשס"א. הקרן מבקשת לעודד את הדיון ולקדם את המסמך כמודל ליישוב מחלוקות סביב נושאי דת ומדינה.

* **ארץ אחרת:** כתב עת דו-חודשי המתמקד בנקודות ראות שונות על התרבות היהודית ועל החיים בישראל בימינו, ומספק זוויות התבוננות שונות מן המקובל, הבוחנות לעומקם היבטים של ההווה היהודית-ישראלית.

* **איקומוס-ישראל:** תכנית ניסיונית שהקרן פיתחה יחד עם השלוחה הישראלית של ה-ICOMOS International Council on Monuments and Sites המפגישה סטודנטים דתיים וחילוניים מאוניברסיטאות שונות בישראל כדי ללמוד על אתר יהודי היסטורי בטורקיה ולתעדו.

* **קהילות שרות:** פרויקט ניסויי לבחינת הפוטנציאל של מוזיקה יהודית, בעיקר מסורתית כגון פיוט, על מנת לחבר קהלים מגוונים לחוות ולהעמיק את זיקתם ליהדות.

* **מחקר:** הקרן פירסמה לאחרונה מחקר המשך לדו"ח גוטמן משנת 1993 בנושא "אמונות, שמירת מצוות ויחסים חברתיים בקרב היהודים בישראל". כעת מממנת הקרן שני מחקרים נוספים לבחינת: (1) מסגרות חינוכיות אפשריות לאוכלוסייה המסורתית בישראל; ו-(2) תכניות חינוך הולמות לעולים דוברי השפה הרוסית.

* **שבתונים:** תכנית שנתית הפועלת מזה שלוש שנים לתמיכה באנשי מקצוע העוסקים בתחומי ההתעניינות של הקרן, כדי לקדם את התפתחותם המקצועית והאישית. במהלך שנת תשס"ג הקרן תממן שבתון לארבעה אנשי מקצוע.

אבי חי פועלת לקידום מטרותיה גם במגוון תכניות בצפון אמריקה.

פרס אבי חי

פרס אבי חי מוענק זו השנה העשירית.

מטרת הפרס להכיר ולהוקיר יוזמות משמעותיות של יחידים התורמים בעשייתם להגברת יחסי הבנה ורגישות הדדיים בין ישראלים בעלי רקע שונה וגישות שונות אל מסורת ישראל.

מועמד לפרס יכול להיות כל אזרחי (הפרס אינו מוענק למוסד, ארגון או גוף ציבורי) שתרם תרומה ייחודית, מתמשכת או חדשנית לקירוב בין יהודים בעלי דעות שונות כלפי המסורת ולגישור ביניהם, ושפועל מתוך יחס של הבנה והערכה כלפי המורשת היהודית, על כל גווניה.

ועדת הפרס מורכבת משמונה אנשי ציבור המייצגים קשת רחבה של גישות למסורת ישראל.

פרס אבי חי - תשס"ב הוא בסך 80,000 ש"ח.

פרס אבי חי - תשנ"ג הוענק ל**ד"ר דניאל טרופר**, יוזם ומקים "גשר" מפעלים חינוכיים. משך שני עשורים ויותר עוסק "גשר" בקיום מפגשים לימודיים בין תלמידים המחזיקים בתפיסות מגוונות של המסורת היהודית, במטרה לחזק את זהותם היהודית-ציונית; מתוך רצון להציג את מורשת העם בפני מורים ונוער; ומתוך רצון לתרום לאווירה של סובלנות והבנה הדדית בין תלמידים דתיים ושאינם דתיים.

פרס אבי חי - תשנ"ד הוענק ל**מר אריה בן-גוריון ז"ל**, מייסד שיטים - מכון החגים הקיבוצי. מר בן-גוריון היה מחנך ומורה שהצליח ליצור תשתית תרבותית-יהודית מתחדשת בקהילה הקיבוצית ובארץ כולה, ולהביא לקירוב לבבות בין יהודים בעלי רקע שונה למסורת ישראל.

פרס אבי חי - תשנ"ה הוענק ל**ד"ר צבי צמרת**, מנכ"ל יד בן-צבי בירושלים. עבודתו של ד"ר צמרת ואורח חייו מהווים דוגמה אישית לדו-שיח פורה בין יהודים בעלי רקע דתי שונה, ופעילותו מטפחת כבוד והוקרה למסורת ישראל ברבדיה השונים של החברה היהודית בארץ.

פרס אבי חי - תשנ"ו הוענק ל**רב מנחם פרומן**, רב הישוב תקוע. הרב פרומן זכה להכרה על יוזמותיו הרבות להגברת יחסי הבנה ורגישות בין יהודים בעלי רקע שונה, ועל החיפוש המתמיד אחר שפה משותפת שתהווה בסיס לפיתוח חיים בצוותא בין כל חלקי העם. גישתו משמשת בסיס להשראה בעיצוב הקהילה המעורבת, בה חיים ולומדים זה בצד זה תושבי הישוב בכבוד הדדי ובפתיחות.

פרס אבי חי - תשנ"ז הוענק ל**גב' רות קלדרון בן-שחר ולמר מוטי בר-אור**, על יוזמתם המשותפת בהקמת בית מדרש "אלול" בירושלים. באמצעות שיטת הלימוד המשתפת גברים ונשים, דתיים וחילוניים, הצליחו השניים לטפח דיאלוג בין אנשים בעלי השקפות וגישות שונות למסורת ולחנך לחיים בצוותא מתוך כבוד, שיתוף וסובלנות. "אלול" ממשיך להוות מודל ומקור השראה למסגרות למידה משותפות לדתיים וחילוניים בכל רחבי הארץ.

פרס אבי חי - תשנ"ח הוענק ל**פרופ' אברהם שפירא** מאוניברסיטת תל-אביב, על מאמציו להביא להתחברות בין התנועה הקיבוצית בפרט ובציבורים רחבים בחברתנו בכלל עם מורשת התרבות היהודית. בזכות מפעליו הרוחניים, התרבותיים והחינוכיים הרבים, מוכיח פרופ' שפירא כי ניתן לגשר על פני ניגודי אמונות ודעות, ולטפח דיאלוג בין אנשים בעלי השקפות וגישות שונות ליהדות.

פרס אבי חי - תשנ"ט הוענק ל**גב' טובה אילן**, על פעילותה החינוכית המסועפת במגוון מסגרות, שבשיאה הקמתו של מרכז יעקב הרצוג ללימודי היהדות וניהולו משך עשור שנים. עבודתה החינוכית של גב' אילן מהווה מופת לאופן שבו ראוי לקיים מסגרות לימוד והידברות בחברה רב-תרבותית כחברה הישראלית.

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

ועד אבי חי
ועד אבי חי

פרס אבי חי - תש"ס הוענק ל**רב פרופ' דוד הרטמן**, על מפעל חייו כהוגה וסופר, ועל פעילותו החינוכית והציבורית המסועפת, שבמרכזה הקמתו של מכון שלום הרטמן בירושלים וניהולו משך שני עשורים ויותר. השילוב הנדיר של הגות ופעולה של פרופ' הרטמן מהווה מופת לחתירה בלתי מתפשרת לסובלנות, לקשב הדדי ולטיפוח הבנה והערכה כלפי המורשת היהודית.

פרס אבי חי - תשס"א הוענק ל**פרופסור רות גביזון ולרב יעקב מדן**, על הצעתם ל"מסד לאמנה חברתית חדשה בין שומרי מצוות וחופשיים בישראל". פרופ' גביזון והרב מדן ניהלו דו-שיח מעמיק, נמרץ, מאתגר ואמיץ במשך כשנתיים, כדי לנסח הצעות מפורטות ומרחיקות נאות להסדרים חדשים במגוון הנושאים העוסקים ביחסי דת ומדינה בישראל.

ועדת פרס אבי חי

מנחם פיש, יו"ר הוועדה

פרופסור להיסטוריה ופילוסופיה של המדע, אוניברסיטת תל-אביב;
עמית מחקר בכיר במכון שלום הרטמן ללימודי יהדות מתקדמים

נורית אלטוביה

יאירה אמית

פרופסור למקרא וראש המסלול להוראת המקרא, אוניברסיטת תל-אביב

יעקב הדני

מנהל, המכללה האקדמית הדתית לחינוך ע"ש רא"מ ליפשיץ

איתן יפה-נוף

פרופסור ומנהל, מרכז ע"ש לאוטנברג לאימונולוגיה,
ביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה

בנימין לאו

רב בית הכנסת הרמב"ן בירושלים;
ראש בית המדרש ללימודים מתקדמים לנשים, בית מורשה בירושלים;
רב בית הספר התיכון התורני ע"ש הימלפרב

אליעזר שמואלי

יו"ר האגודה לקידום החינוך

דוד תדמור

נציג קרן אבי חי בוועדת הפרס

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

פרס אבי חי - תשס"ב מוענק לאדם ברוך על כתיבתו הענפה והייחודית המצליחה לגשר באורח מקורי וייחודי בין לשונה וערכיה של היהדות ההלכתית לבין אלה של ישראל העכשווית.

אדם ברוך הוא מתווך תרבותי יחיד במינו בנוף הישראלי. מזה שנים הוא שוקד בכתיבתו הענפה על יצירת גשר מקורי ואמיתי בין לשונה של היהדות המסורתית לבין לשונה של ישראל העכשווית. הפערים בין דוברי שפות אלו מציבים איום אמיתי על המירקם הפנים-חברתי העדין של החברה הישראלית. המיוחד במפעל כתיבתו של אדם ברוך הוא שאין מדובר בפעולת תרגום של שפה אחת לשנייה, אלא ביצירה של שפה משותפת היונקת משני עברי הפער התרבותי-ערכי והמדברת בשפת שניהם מבלי לאבד את חיוניותם. הצלחתו הגדולה של מפעל התיווך התרבותי של אדם ברוך נעוצה בהיותו נטוע היטב בשתי התרבויות גם יחד. במדורו "שישי", המתפרסם מדי שבוע בעיתון "מעריב", הוא מגיש לקוראיו התייחסויות קצרות ומכוונות היטב של המסורת ההלכתית-רבנית אל שורה ארוכה מאוד של סוגיות מחיי היום-יום בשפה ישראלית נגישה ועכשווית. עולמה של ההלכה מתגלה בכתיבתו של אדם ברוך כעולם חי, מגיב, יוצר, ובעיקר רלבנטי. לדוברי הישראלית מהווה מדור זה גילוי של אוצרות אבודים; לדוברי היהודית, מקור השראה וסימן דרך, למגע אפשרי, אותנטי ולא-מתנצל בינם לבין דוברי הישראלית. בשנתיים האחרונות פיתח אדם ברוך ענף נוסף וחדש של כתיבה שהתבטא בשני ספריו: "סדר יום" ו"בתום לב" שהפכו מיידית לרבי-מכר. בימים אלה יצא ספר שלישי בסדרה: "חיינו-תקנונים יהודיים ישראלים".

העניין העצום שמעוררת כתיבתו הענפה מעיד כאלף עדים על כך שמדובר במפעל מקורי וייחודי, הזוכה להצלחה בלתי מבוטלת, במאמץ לתווך בין העולמות המרכיבים את השיח הישראלי-יהודי היום.

ועדת הפרס

אדם ברוך נולד בשנת 1945 בשכונת מאה שערים שבירושלים. בשלושים השנים האחרונות הוא מתגורר ביפו.

הוא בוגר ישיבה תיכונית ומשפטן בהשכלתו. איש תקשורת, מבקר תרבות, אוצר, עורך וסופר רב השפעה.

ככותב וכעורך, היה אדם ברוך לאחד ממעצבי העיתונות הישראלית. כתיבתו ייחודית מאוד ונתמכת בשורשים העמוקים של התרבות היהודית מחד גיסא והתרבות האוניברסאלית מאידך גיסא.

אדם ברוך שימש כעורך של מגוון עיתונים ופרסומים. מייסדם של שני כתבי העת "מושג" ו"מוניטין", מעורכי "ידיעות אחרונות", "מעריב", "גלובס" ו"שישי תרבות". במקביל פרסם מספר ספרים וכיום הוא בעל מדור אישי, "שישי", המתפרסם אחת לשבוע בעיתון "מעריב".

עשייתו התקשורתית והמגוונת של אדם ברוך מתבטאת בימים אלה גם בסדרת הטלוויזיה "אדם ברוך מבקש תשובה" (ערוץ 1) שבה באה לידי ביטוי תפיסת העולם הייחודית שלו.

עיסוקיו הבולטים הנוספים של אדם ברוך כוללים את תפקיד נשיא בית הספר לאמנות קמרה אובסקורה. בעבר שימש כאוצר הביתן הישראלי בביאנלה הבינלאומית בוונציה וכאוצר הביאנלה הבינלאומית לצילום בעין חרוד.

בשנת 2000 פירסם אדם ברוך את ספרו "סדר יום - חיי יום בראי ההלכה", ספר עיון העוסק בפסיקה ההלכתית ובדברי חכמים. ב-2001 התפרסם ספרו השני "בתום לב", אשר הפך כקודמו לרבי-מכר. בשנת 2002 יצא לאור ספרו השלישי: "חיינו-תקנונים יהודיים ישראלים", המהווה יחד עם קודמיו מפעל ספרותי יחיד מסוגו.

לאדם ברוך בת וכן.

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

ועד אבי חי

